

Na rozdrożu wartości. Dylematy aksjologiczne średniego pokolenia nauczycieli w świetle badań autobiograficznych

At the crosswords of values. Axiological dilemmas among average teachers generation in the light of autobiographical research

Streszczenie

Celem artykułu jest przybliżenie sytuacji aksjologicznej średniego pokolenia nauczycieli w Polsce w okresie transformacji w świetle autobiograficznych badań jakościowych.

Materiał empiryczny obejmuje ponad 160 pamiętników nauczycieli w wieku 35- 55 lat, zgromadzonych w wyniku ogólnopolskiego konkursu na pamiętniki, dzienniki, listy i inne wypowiedzi osobiste, pod hasłem „Nauczycielska dojrzałość”, zorganizowanego w l. 2002-2004.

Z przeprowadzonych badań i analiz wynika, iż pod wpływem zmiany ustrojowej i społeczno-edukacyjnej (reformy systemu oświaty z 1999r) w Polsce, spotęgowanej cywilizacyjno-kulturowymi i ekonomicznymi przemianami we współczesnym świecie, nauczycielska aksjologia znalazła się na rozdrożu, z objawami zwielokrotnionej traumy kulturowej. W rezultacie radykalnych zmian, w środowisku i w zawodzie nauczycielskim można obserwować szereg napięć i konfliktów na obszarze wartości, celów i zadań edukacji, zawodu nauczycielskiego oraz w pracy dydaktyczno-wychowawczej nauczycieli

Summary

The aim of this article is to explain axiological situation of average teachers generation in Poland in the time of transformations in the light of autobiographical quality research.

The empirical material includes over 160 diaries of teachers between 35 and 55 years old, that came out of a nationwide diaries, journals, letters and other personal views contest entitled "Teachers' maturity" organized between 2002 and 2004.

The research and studies carried out show that after socio-educational and political changes (educational reform in 1999) in Poland that were intensified by by civilization, cultural and economical changes in the contemporary world, the teachers' axiology turned out to be in the crossroads with many symptoms of multiplied cultural trauma. As a result of those radical changes in teachers' environment and profession, there could be observed lots of conflicts and tensions in the area of values , tasks and aims of education, teacher's profession as well as in didactic and teaching work of teachers.